

ВІСНИК СВЯТОГО ФРАНЦИСКА

видання монастиря Різдва Пресвятої Богородиці Чину Братів Менших – Тернопіль – 1 (90) 2016

Шопка нашого храму

Цьогорічна шопка в нашому храмі святого апостола Петра відрізняється від попередніх років тим, містить більшу кількість рухомих елементів та є більшого розміру. Її висота є 20 метрів, а ширина сягає понад 50. Своїми розмірами вона вперше закрила бічні престоли. Цього року є 26 окремих рухомих елементів, а новинкою є троє царів, які клякають перед Дитятком Ісусом, приносячи йому свої дари. Присутні також тематичні композиції: українська родина, куток із живими птахами та композиція, присвячена нашим військовим.

На монтування всього каркасу та викладення фігур і декоративних елементів знадобилося вісім робочих днів. До робіт, окрім братів-монахів, також активно прилучилася молодь парафії та парафіяни, загалом понад 30 осіб.

Своїм виглядом цьогорічна шопка завдячує нашому парохіві отцю Івану Пехоті, котрий брав участь у всіх роботах під час її монтування. Суттєвий вклад у зведені шопки внесли Ярослав Верескля зі своїми товаришами.

Вертеп організований третім чином

Бажаючи прославляти в нашому житті народженого Божого Сина за прикладом святого Франциска, спільнота третього чину організувала свій вертеп. Усі ми з дитячою щирістю та зрілою вірою намагалися наблизити велику таємницю воплочення Дитятка Ісуса. Кожен, хто приймав нас до своїх помешкань, з увагою спостерігав за подіями, що розгорталися перед їхніми очима, а на обличчях почергово з'являлися радість, розчулення, здивування та сльози.

Спільні зусилля та відповідальне ставлення до своїх ролей сприяло тому, що 14 осіб різного віку працювали як один механізм завдяки якому можна було не тільки побачити, але й пережити та доторкнутися великої радості Різдва Ісуса Христа.

Приємним є те, що й сьогодні вертепи залишаються улюбленими формами вираження різдвяної радості, які приносять святковий настрій та піднесеність духу як глядачам так і самим учасникам.

автор та організатор вертепу Стефанія Ворожбит

Фестиваль вертепів

14 січня біля францисканського монастиря Різдва Пресвятої Богородиці на масиві «Аляска» у Тернополі відбувся вже XVI Фестиваль вертепів.

Цього року участь у такому дійстві брали вісім вертепів. Учасники фестивалю вертепів дивували та радували глядачів і журі акторською грою та костюмами. Усе дійство тривало близько трьох годин. Серед восьми вертепів журі розподілило три призових місця та нагороди за найкращу роль і найкращий костюм.

Переможцями стали діти з церкви Успіння Пресвятої Богородиці в Гаях Шевченківських. Малеча з цього вертепу найбільше припала до душі журі. А особливо Вадим Снітинський, який майстерно виконав свою роль. Хлопець отримав нагороду за кращу акторську роль.

Друге місце журі віддали вертепу з церкви святого Йосафата. Він отримав нагороду за найкращий костюм.

Третє місце зайняв вертеп з храму Всіх святих українського народу.

Фестиваль вертепів є дуже теплим та веселим дійством, яке полягає в тому, щоб донести людям велику радість – народження Христа. Прославлення Бога саме акторським мистецтвом є великим даром. Учасники вертепу дуже чуттєво переживають гру, з усіх сил стараються повністю передати глядачам ту роль, яка їм випала та роблять це на Славу Божу.

Ірина Юркевич, лідерка Марійської Дружини при парафії апостола Петра

Перший фестиваль колядок перед найбільшим вертепом України

16 січня 2016 року Божого в церкві Святого Апостола Петра, якою опікуються отці-францискани, відбувся перший фестиваль-конкурс колядок «Возвеселімся всі разом нині». У фестивалі брали участь церковні хори, вокальні ансамблі, дитячі та фольклорні колективи, солісти-вокалісти не лише міста Тернополя, але також і з сіл Тернопільського, Козівського та Борщівського районів. Звучали як традиційні, усім відомі колядки, старовинні, які століттями передаються з покоління в покоління, а також нові, стилізовані різдвяні піснеспіви.

До участі у роботі журі було запрошено професійних митців, а саме: голова журі – заслужений діяч мистецтв України Василь Кочій, члени журі: заслужений артист України Микола Болотний, викладач-методист Тернопільського музичного училища ім. Соломії Крушельницької Марія Чорненька, артист обласної філармонії Петро Якимів.

Завершальним акордом фестивалю прозвучала коляда «Бог Предвічний» у виконанні зведених хорів.

Усім учасникам були вручені дипломи, сувеніри та листівки із зображенням найбільшої різдвяної шопки в Україні.

регент хору «Осанна» Церкви святого апостола Петра -
Ольга Коневич

Перше місце в номінації «Хорове мистецтво» здобув хор нашого храму «Осанна» під керівництвом пані Ольги Коневич.

Щиро вітаємо із цим здобутком увесь колектив, який проявив свій високий мистецький рівень.

До слова, саме пані Ольга є ініціатором даного фестивалю.

Вівтарне Братство при нашому храмі щорічно ставить свій вертеп. Цьогорічними організаторами були Роман Романюк та Микола Гинда. Особливістю вертепу цього разу стало залучення найменших учасників Братства. Вертеп організувався поспіхом, тому не все вдалося якнайкраще. Однак не зважаючи на різні недоліки наші виступи викликали радісні емоції. Особливо виступ вертепу сподобався дітворі. Тому в наших планах є наступного року краще приготуватися до вертепу, щоби наш виступ славив Бога і ніс радість людям.

Микола Гинда, лідер Вівтарного Братства

Свят-вечір для бідних, який щороку організовує брат Вальдемар, і цього року відбувся в часі різдвяних святкувань для потребуючих нашої парафії. Він об'єднав біля 40 осіб.

Будинок святого Антонія продовжує споруджуватися поруч із нашим храмом, під керівництвом пароха отця Івана. Ця будівля буде призначена для діл милосердя.

Францисканський календар, наново опрацьований отцем Антонієм, вдало поєднує пам'ять францисканських святих із традицією нашої Церкви.

Шопку нашого храму під час різдвяних та йорданських святкувань відвідувало багато різних груп. Серед них: паломники від катедри та Комісії у справах родини Івано-Франківської Архиепархії; вчителі з Жовківщини; діти воїнів АТО; молодь зі Східної України (Маріуполь, Луганськ); учениці колегіуму «Знамення» та багато інших.

18 грудня 2015 року минув рік з часу прибуття отця Пантелеймона до Святої Землі. За цей час окрім душпастирського служіння при двох українських громадах в Хайфі та Тель-Авіві, в котрих звершувалися хрещення та перші причастя, також є перспектива заснування ще однієї громади для наших вірних, які перебувають у цій країні. Найцікавішим є те, що в ближчому майбутньому відбудуться дяконські свячення одного із вірних, котрий належить до однієї із цих спільнот.

Місіонером Божого Милосердя в Тернопільсько-Зборівській Архиепархії призначено нашого ігумена отця Юстиніана. Його завданням є голосити місії протягом ювілейного року. Окрім того, наш ігумен заснував Благодійний Фонд «Францисканські серця убогим», покликаний для розвитку і підтримки діл милосердя при францисканських монастирях. Також з ініціативи отця Юстиніана було засновано «Дім Життя» в селі Драганівка при монастирі монахинь-францисканок. В планах є заснування східної вітки сестер-францисканок.

В дні різдвяних святкувань своїми талантами славили Бога при нашій шопці семінаристи тернопільської семінарії та учні музичної школи міста Тернополя.

Різдво Христове у наших монастирях

шопка в Ужгороді

автор: отець Косма з братами та молодь парафії
Також отець Косма завершив будівництво першого рівня храму в Ужгороді.

шопка в Золочеві

автор: брат Еміліан з братами спільноти
За неповний рік від моменту заснування парафії у Золочеві, завдяки активній праці наших братів сформувалася повноцінна громада. Були udzielені таїнства Хрещення та Подружжя. При парафії створені різні спільноти.

шопка в Хусті

автор: отець Юліан з братами спільноти та парафіянами
В Хусті під керівництвом отця Юліана завершено будівництво монастиря.

шопка в Гаях Шевченківських

авторами цієї шопки є парафіяльна молодь

КОРОТКО ПРО НОВИНИ З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

Третього грудня 2015 року в місті Тереховля відбувся вечір пам'яті приурочений 75-й річниці з дня народження Владики Михайла Сабриги.

30 грудня 2015 року Митрополит Василій привітав Єпарха Буцацького Кир Дмитра (Григорака) з 60-тиліттям

З 20 січня до 12 лютого в Зарваниці пишуть ікони для бійців АТО. Одним із учасників є наш парафіянин Богдан Ткачик, відомий художник.

13 грудня Архієпископ і Митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій здійснив Молебний чин відкриття дверей з нагоди Ювілейного року Божого милосердя в Архикафедрі Тернополя.

6 січня 2016 року, в переддень Різдва Христового, Митрополит Василій провів Святий Вечір разом із вимушеними переселенцями зі Сходу та Криму

* * * * *

З нагоди празника святого апостола Андрія Папа Франциск у посланні до Константинопольського Патріарха Вартоломея написав: «Через молитву і очищення сердець прямуймо до євхаристійного сопричастя»

На прохання Папи Франциска українська ікона «Милосердя двері» відкрила Рік Божого милосердя у Ватикані.

Блаженніший Святослав, після завершення Папського Синоду, який був присвячений темі сім'ї, говорячи про роль та місце старших людей у християнській сім'ї, зокрема сказав: «Старенькі люди є неоціненним скарбом для сучасності».

8.12.2015 в Українському католицькому університеті відбулися урочистості з нагоди акредитації Апостольським престолом Богословського факультету.

11.12.2015 у Ватикані повідомлено про те, що Святіший Отець поблагословив рішення Синоду Єпископів УГКЦ про створення Кам'янець-Подільської єпархії з осідком в м. Хмельницькому виокремивши її з території Тернопільсько-Зборівської архієпархії.

15.12.2015 до Києва прибув Архієпископ Клаудіо Гуджеротті, новопризначений Апостольський нунцій в Україні.

Папа Франциск має намір взяти участь у спільних заходах Католицької Церкви та Всесвітньої Лютеранської Федерації 31 жовтня 2016 року в Лунді, Швеція.

12.02.2016 зустрівся Папа Франциск та Патріарх Московський Кирил. Ця зустріч є значною історичною подією.

19.12.2015 в катедральному соборі святого Івана Хрестителя в Перемишлі відбувся Чин введення на митрополичий престол Архієпископа Євгена Поповича, яке здійснив Глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук

На другий день Різдвяних свят, у день Собору Пресвятої Богородиці, під час проповіді до вірних Блаженніший Святослав говорив про те, що інституцію сім'ї намагаються знищити за допомогою ідеології під назвою «гендер»: «На інституцію сім'ї в сучасній культурі чигають нові, можливо, ще страшніші небезпеки ніж у часи, коли Христос народився.»

До Львівської архієпархії УГКЦ призначено єпископа-помічника. Ним став отець Володимир Груца, редемпторист.

В місті Енергодар (Запорізька область) священник створює незвичайні ікони на склі. У ніч на Йордан у вікнах каплиці УГКЦ ікони виконані на склі спеціальною крейдою «засвітилися».

4.01.2016 французький санктуарій Греччіо, в якому святий Франциск вперше встановив шопку, відвідав Папа римський. Візит був незапланований чим і здивував зібрану там молодь. Зокрема Папа сказав такі слова: «Коли у нашому житті не знаходимо особливої зорі, що кличе нас чинити щось більше і щось добре, то повинні просити благодаті, щоб побачити ту зорю, яку Бог хоче показати кожному саме сьогодні, щоб вона привела кожного до Ісуса»

* * * * *

СПІЛЬНА ДАТА СВЯТКУВАННЯ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

Питання спільного святкування Різдва Христового для усіх християн назрівало вже давно. Чим більше наші вірні знайомилися із західною культурою та цивілізацією, у них виникало питання про те чому ми не святкуємо подію народження Ісуса Христа разом. Таке питання ще більше загострилося під час подій останнього десятиліття в Україні. В такому контексті заява Олександра Турчинова звучить як голос великої частини народу.

Шукаючи відповіді на це питання можемо згадати нещодавню заяву Патріарха нашої Церкви Святослава Шевчуку, який зокрема сказав: *«В УГКЦ розглядають питання святкування Різдва за григоріанським календарем. Фактично велика частина УГКЦ святкує Різдво та інші нерухомі свята за григоріанським календарем, зокрема в країнах української діаспори. Однак в Україні ми святкуємо за юліанським календарем і на це є свої історичні, дисциплінарні та міжцерковні передумови. Ми повинні йти до того, щоб святкувати Різдво та інші нерухомі свята за точнішим григоріанським календарем, як це зараз роблять не тільки католики, а й більшість Православних Церков світу. Це питання має не так догматичний, як дисциплінарний зміст.»*

Глава УГКЦ також зазначив, що з історії відомо, що всякого роду зміни, зокрема календарні, провокували різноманітні поділи і розколи. *«Я прагну, щоб це питання піднімала не тільки ієрархія, а й миряни. Усе церковне тіло може перейнятися ідеєю святкування нерухомих свят за григоріанським календарем. Крім цього, ця ідея повинна мати єкуменічний характер. Ми будемо мати достатньо сили це довершити, коли перехід здійснимо разом із нашими православними братами. Тоді це прихильно сприйметься широким загалом України і не породить нових перешкод для відновлення єдності єдиної помісної Київської Церкви»* – сказав Блаженніший Святослав.

Також досить доступно ситуацію із календарем та датою святкування Різдва пояснює представник української діаспори в Америці, декан Богословського факультету Католицького університету, отець доктор Марко Морозович. Отець Марко пояснив, що в церковних книгах, які ми всі використовуємо, написано, що Різдво святкують 25 грудня. Це церковний і людський звичай. Тобто, за його словами, різниця настає залежно від того, коли різні календарі «кажуть», що настало 25 грудня.

Отець Марко додає, що коли думаємо про календар, то повинні усвідомити насамперед, що він собою представляє. Це спосіб обчислення часу. Відомо, що григоріанський календар має більшу астрономічну точність. Однак нам необхідно подумати, як нам, християнам, усім разом з'єднатися в Різдві.

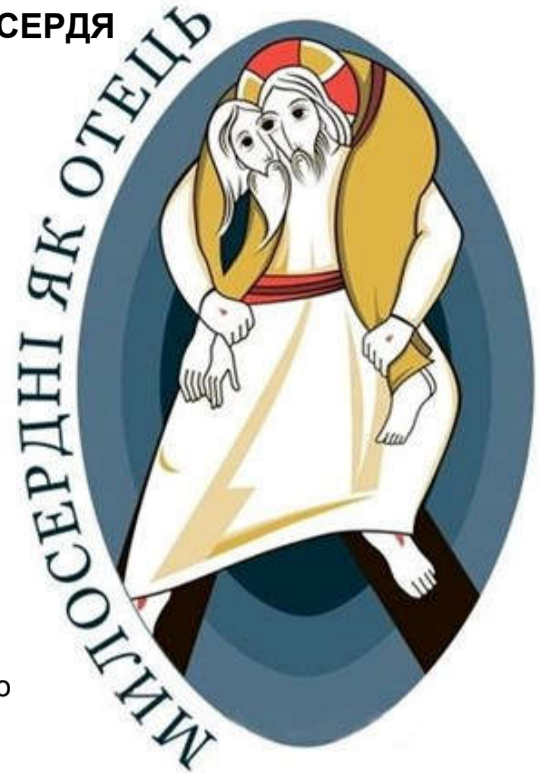
«Коли ми прагнемо дискутувати про те, чи варто переходити на григоріанський календар, то повинні дбати найперше про єдність Церкви і служіння», – зазначив він.

На переконання священника, слід думати про календарні зміни щодо святкування Різдва на пасторальному рівні, для того щоби всі разом святкували й підтверджували церковну єдність з іншими.

Отож підсумовуючи нам усім потрібно усвідомити що суть святкування Різдва Христового полягає не в даті календаря, але в духовному вимірі поклоніння новонародженому Спасителю. Така єдина дата святкування для усіх християн буде безумовно утверджувати нас у єдності та свідомостю для усіх тих, хто ще не прийняв Христа у своє життя.

за матеріалами мережі інтернет підготував отець Арсеній

ПРО НАДЗВИЧАЙНИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ РІК БОЖОГО МИЛОСЕРДЯ

Із відкриттям Святих дверей у базиліці святого апостола Петра у Ватикані 8 грудня 2015 року, Папа Франциск офіційно відкрив надзвичайний Ювілейний рік Божого Милосердя, який триватиме до 20 листопада 2016 року Божого.

Урочиста інавгурація Ювілейного року відбувалася з виставленою справа від престолу старовинною українською іконою «Милосердя двері» з українського греко-католицького собору Преображення Господнього з м. Ярослава в Польщі.

Спробуємо у питаннях і відповідях подати усю інформацію, з'ясовуючи суть і значення цього Ювілейного року.

Відколи відзначається ювілейний рік у Церкві?

Яка різниця між звичайним і надзвичайним ювілеєм?

У Католицькій Церкві Ювілейний рік відзначають, почавши від 22-го лютого 1300 року. Його започаткував папа Боніфатій VIII для паломників, які прибули до Риму. Спочатку Ювілейний рік мав повторюватися раз у 100 років. Але папа Климент V у 1343 році запровадив його відзначати раз на 50 років, а папа Урбан VI у 1389 році зменшив цей період до 33 років. Згодом Ювілейні роки святкувалися у 1400, 1423 та 1450 роках, поки папа Павло II не встановив святкування один раз на 25 років (починаючи від 1475 р.). У періоді цих 25-ти років, коли виникне якась особлива нагода чи потреба, Церква оголошує ще й надзвичайні Ювілейні Святі роки. Попередній звичайний Святий Ювілейний рік відбувся 2000 року з нагоди 2000-ліття від народження у людському тілі Божественного Спасителя. Попередній надзвичайний Святий рік оголосив святий Папа Іван Павло II 1985 року. Це був Марійський Святий рік.

Чому Папа Франциск вирішив проголосити надзвичайний Ювілей, присвячуючи його саме темі Божого милосердя?

«Ісус Христос прийшов, щоб оголосити та виконати час благодаті від Господа, приносячи Добру Новину бідним, визволення полоненим, сліпим прозріння і свободу пригнобленим (Лк. 4,18-19). У Ньому, а особливо в Його Великодній Містерії сповняється найглибший сенс ювілею. Коли в ім'я Христа Церква скликає ювілей, то ми всі є запрошені пережити надзвичайний час благодаті. Сама Церква покликана до того, щоб щедро ділитися знаками присутності і близькості Бога, щоб будити в серці здібність бачити найважливіше. Святий Рік Милосердя особливим чином є «часом нового відкриття почуття місії, яку Господь довірив своїй Церкві у Великодній день: бути знаком та інструментом милосердя Бога», – сказав Папа Франциск у Надвечір'я Неділі Божого Милосердя, 11 квітня 2015.

Початком Ювілею є відкриття так званих «святих дверей». Мова йде про двері, які є в кожній з чотирьох папських базилік Риму. Вони відкриваються лише під час Святого Року, натомість в інший час є замурованими. Обряд відкриття цих дверей вказує на те, що під час Ювілею вірні є запрошені до «надзвичайного шляху», прямуючи до спасіння. Ритуал урочистого відчинення Святих Дверей сягає 1500 року. Традиційно вірні, які в цей рік здійснили паломництво до Риму, отримували повний відпуст гріхів, виконавши декілька головних умов, визначених Святішим Отцем: прийняття Святих Тайн Покаяння та Євхаристії, молитва в наміренні Святішого Отця, повне відречення від гріха та відвідини чотирьох папських базилік, заходячи в кожную через Святи Двері. Ці умови деколи змінювались. Зокрема, у 2000 році паломникам, які прибули до Риму, було достатньо відвідати тільки одну папську базиліку. Ті, хто не мав змоги здійснити паломництво до Риму, могли отримати відпуст, виконавши всі інші умови та відвідавши спеціально призначену церкву у своїй єпархії, зазвичай це був катедральний собор.

Особливістю цього надзвичайного Ювілею є те, що Святіший Отець оголосив, щоб такі ювілейні двері були відкриті також в кожній католицькій єпархії в цілому світі, щоб вірні могли в тому році увійти ювілейними дверима до Божого храму та відчути красу Божого Милосердя. Святіший Отець доручив, щоб кожний місцевий єпископ призначив одну з церков з відкритими дверима. Це буде особлива нагода, щоб під час Святого року вірні могли увійти до храму Божого Милосердя, відчути радість прощення милосердного Отця так, як її відчув євангельський блудний син.

«Цей надзвичайний Святий Рік також є даром благодаті. Перейти через ці двері – означає відкрити глибину милосердя Отця, який всіх приймає й особисто виходить назустріч кожному. Це Він нас шукає, Він виходить нам назустріч. Це буде рік, під час якого слід зростати в переконаності у милосерді. Якої ж кривди завдається Богові та Його благодаті, коли стверджується насамперед про те, що гріхи караються Його судом, замість того, щоб наголошувати на тому, що вони прощаються Його милосердям», – зазначив Святіший Отець Франциск під час проповіді з нагоди відкриття Ювілею Божого Милосердя.

Отож, цього річний ювілей відзначатиметься і на місцевих рівнях?

Так і, зокрема, в УГКЦ. Рішенням Синоду Єпископів УГКЦ, у відповідь на заклик Святішого Отця Франциска, Папи Римського, започатковано Надзвичайний Ювілейний рік Божого Милосердя. У визначених храмах по всій Україні проведено Молебний чин відкриття дверей. Зокрема з нагоди Ювілею до вірних з окремим зверненням звернувся Блаженніший Святослав.

Що символізує логотип та девіз року Божого Милосердя?

Логотип і девіз разом пропонують чудовий синтез Ювілейного року! У девізі **Милосердні, як Отець** (уривок з Євангелії від Луки 6:36) пропонується жити милосердно за прикладом Отця, котрий просить не судити і не засуджувати, але прощати і дарувати любов та пробачення без міри (порівняйте з уривком Лк 6:37-38).

Логотип – витвір єзуїта отця Марка Рупніка являє собою картину на тему милосердя. Відображаючи насправді образ Сина, який бере на плечі загублену людину, він відновлює дуже цінну картинку для ранньої Церкви, тому що вказує на любов Христа, який відкупленням довершує таємницю свого втілення. Образ виконаний таким чином, щоб продемонструвати, що Добрий Пастир торкається глибини людської тілесності, роблячи це з такою любов'ю, що перемінює все її життя. Є ще одна важлива деталь, що не може залишитися непоміченою: Добрий Пастир з непорушним милосердям бере на себе людство, але його очі розчиняються з очима людини. Христос бачить очима Адама, а Адам – очима Христа. Кожна людина, таким чином відчуваючи в його погляді любов Отця, відкриває в Христі нового Адама, власну гідність і майбутнє, яке на неї чекає.

Описана сцена вміщена всередині мигдалини, форми дуже притаманної античній та середньовічній іконографії, що пригадує про співіснування в Христі двох природ: божественної і людської. Три концентричні овали, що поступово світлішають у зовнішньому напрямку, відображають хід Христа, який витягує людину з ночі гріха і смерті. З іншого боку, глибина темнішого кольору символізує також незбагненність любові Отця, що все пробачає.

за матеріалами мережі інтернет підготував отець Антоній

Вітаємо нашу дорогу ревнительку
Архибратства
Матері Божої Неустанної Помочі
пані **Ганну Водуд**
із 80-літтям

Вітаємо нашого ревного парафіянина
пана **Богдана Гринчука**
із 70-літтям

Щирі вітання парафіяльної спільноти
«Матері в молитві»
котра святкує своє десятиліття
від заснування та запрошуємо всіх
на урочисту СБ 20.02 о 11:00

Цей вісник, приготований братами монастиря, є продовженням усіх раніше друкованих видань нашої парафії, котрі виходили починаючи з 1995 року (Знак Тау, Голос святого Франциска, Вісник святого Франциска).

Запрошуємо до співпраці усіх бажаючих. Ми є відкритими на розміщення інформації із життя нашої парафії.

Відповідальний за випуск – брат Арсеній. Верстка – брат Антоній.